

פרשת וישלח

כשנפרדו יעקב ולבן, עשו ביניהם שבועה שלא יעשו רע אחד לשני, אבל לבן לא עמד בהבטחתו, ושלח את בנו עם חבר שלו ועוד עשרה אנשים, שילכו לעשו ויאמרו לו: יעקב הגיע לבית לבן עני וחסר כל, והי בירך את יעקב בזכות לבן, ונתן לו כסף וזהב, צאן ובקר, עבדים ושפחות, ולבן נתן ליעקב את בנותיו לנשים, וכשראה יעקב שנהיה עשיר גדול, ומצא הזדמנות כשלבן הלך לגזוז את צמר צאנו, ברח מביתו בלי שיוכל להיפרד מבנותיו, וגנב את פסליו, ועכשיו הוא נמצא בנחל יבוק, ואם עשו רוצה – שילך ויעשה עמו מה שחפץ. כששמע עשו את הדברים נזכר בשנאתו על יעקב, ולקח ארבע מאות אנשי מלחמה עם חרבות ויצא נגד יעקב למלחמה, המלאכים של לבן הלכו לרבקה ואמרו לה שעשו יצא במלחמה נגד יעקב, מיד שלחה שבעים ושתיים מעבדיה שיעזרו ליעקב במלחמה, וביקשתם שיאמרו ליעקב שלא יילחם עם עשו אלא ידבר איתו יפה וישלח לו כסף ומתנות כדי שעשו יתפייס, העבדים מסרו ליעקב את דברי אמו ושאל לשלומה, ועשה כמו שציוותה עליו אמו, ושלח מלאכים לומר לעשו: אל תחשוב שברכותיו של אבא התקיימו בי, גרתי בבית לבן עשרים שנה ועבדתי קשה אצלו, והוא גנב אותי כמה פעמים, והי ריחם עלי ונתן לי שוורים וחמורים, צאן, עבדים ושפחות, המלאכים הלכו לעשו וראו אותו עם אנשי המלחמה, ומסרו לו את דברי יעקב, ענה עשו בגאווה, הרי שמעתי מה עשה יעקב בבית לבן שלקח את בנותיו, וגנב מצאנו, ואח"כ ברח ולקח את פסליו, הרי גם לי לקח את הבכורה ואת הברכות, ועכשיו אני הולך להילחם בו, חזרו המלאכים ואמרו ליעקב את דברי עשו, כששמע את דבריהם התפלל לה' ואמר: ה', הבטחת לי שתהיה איתי וברכת אותי ונתת לי עושר, בניס ונכסים, אח"כ אמרת לי לחזור לארץ ישראל ועשיתי כדבריך, עכשיו נודע לי שעשו בא להרגני, הצילני נא מיד אחי מיד עשו, כשסיים את תפילתו חצה יעקב את קבוצת האנשים שהיו איתו והצאן והבקר והגמלים לשתיים, ואמר להם להתרחק אחד מהשני, שאם ח"ו עשו יתפוס קבוצה אחת אז לפחות הקבוצה השנייה תינצל, אח"כ הם הלכו לישון ליד נחל יבוק. ה' שמע את תפילת יעקב ושלח ארבעה מלאכים שכל אחד היה נראה כמו אלפי חיילים עם מאות רוכבי סוסים, ומלאך אחד רץ למחנה של עשו וכשראו חיילי עשו את אנשי המלחמה של יעקב החלו לברוח וגם עשו נפל מסוסו מרוב בהלה, ואנשי המלחמה אמרו להם יעקב הוא המנהיג שלנו ואנחנו עבדיו, מי יכול לבוא ולהילחם איתנו, אמר להם עשו, יעקב הוא אח שלי ולא ראיתיו עשרים שנה, עכשיו כשאני הולך לראותו, כך אתם עושים לי? אמרו לו אנשי המלחמה שאם הוא לא היה אומר להם שהוא אח של יעקב הם לא היו משאירים ממנו זכר, ואנשי המלחמה הלכו משם, חיילי עשו התאספו שוב והחליטו להמשיך ללכת להילחם ביעקב ואז הגיע מלאך שני שגם היה נראה כמו הרבה חיילים עם מאות סוסים, ושוב ברחו חיילי עשו, וכך פעם שלישית ורביעית, עד שעשו פחד מעבדי יעקב, והחליט בליבו שילך לעשות שלום עם יעקב. יעקב שמע בקול אמו והכין מתנות לעשו כדי לפייסו, ולקח צאן ובקר, גמלים וחמורים, וחילקם לעשרה עדרים, ועל כל עדר שם כמה עבדים, ואמר להם שילכו במרחק ניכר זה מזה וילכו לעשו, וכשישאלם מי הם, ולאן הם הולכים, ולמי הם לוקחים את העדר, יאמרו שהם עבדי יעקב והם מביאים מתנות לעשו. יעקב קם באמצע הלילה, והעביר את בני משפחתו וכל חפציו מעבר הנחל יבוק, ובסוף נזכר ששכח פח קטן (השמן שקיבל מהמלאך בהר המוריה), וחזר לקחת אותו משם, ואז בא אליו המלאך של עשו ונאבק איתו, כשראה המלאך שאינו יכול לנצח את יעקב נתן לו מכה בכף הירך ויעקב נהיה צולע, יעקב תפסו ולא נתן לו ללכת, התחנן המלאך ליעקב שישחררו כי באותו בוקר היה התור שלו לומר שירה, אמר יעקב שלא יתן לו ללכת עד שיברכו ויודה לו על הברכות, ניסה המלאך להתחמק ואמר שהי יברכו, אבל יעקב לא ויתר, כשראה המלאך שאין

לו ברירה, בירך את יעקב והודה על הברכות, ואמר שה' יברך אותנו כשיגיע לבית אל שמהיום יקראו לו 'ישראל', ואז שלח את המלאך, וה' הקדים את זריחת השמש וזרחה על ירכו של יעקב ונתרפא, ובני ישראל אינם אוכלים מגיד הנשה שנמצא על כף הירך. יעקב המשיך ללכת עד שראה את עשו עם ארבע מאות חייליו מתקרבים, מיד שם את דינה בתיבה כדי שעשו לא יראה אותה, וסידר את נשיו בשורה ומאחורי כל אחת עמדו בניה, והיה להם חרב מתחת בגדיהם, יעקב השתחוה שבע פעמים לעשו עד שהיו קרובים, ועשו רץ לקראת יעקב ועשה עצמו כאילו שרוצה לחבק את יעקב אבל באמת רצה לנשכו, עשה ה' את צווארו כמו שיש ונשברו שיניו של עשו ובכה, עשו שאל את יעקב מי אלו, אמר יעקב אלו הנשים והבנים אשר חנני ה', וכולם עברו ליד עשו והשתחוו לו, כשראה יוסף שמגיע תורו מיד עבר לפני אמו – רחל, כדי להסתירה מעשו, אח"כ שאל עשו מה המתנות האלו שהגיעו אלי, אמר יעקב שהכל בשבילי, אמר עשו הרי יש לי מספיק, ויעקב שידע שהוא אוהב מתנות הפציר בעשו שייקח את זה, ועשו הסכים, עשו ביקש לנסוע יחד עם יעקב, אמר לו יעקב שהוא הולך לאט בגלל הילדים הצעירים והצאן שאינם יכולים ללכת מהר, אמר עשו אולי יתן לו כמה אנשים שילווחו, אמר יעקב שאינו צריך לטרוח בשבילו, רצה עשו לחזור עם חייליו וראה שכולם ברחו לו. יעקב הלך לכיוון ארץ ישראל ועצר בדרך ובנה סוכה וקרא למקום ההוא 'סוכות' והיה שם במשך שנה וחצי, אח"כ המשיך לארץ ישראל והגיע לשכם שם קנה חלקת אדמה מבני חמור, יעקב ראה שעל המטבעות יש צורה של עבודה זרה חשב בחכמה ואמר לאנשי שכם שיש להם כזה מלך חשוב וכדאי שישומו את הצורה של המלך על המטבעות, הם קיבלו את עצתו והחליפו, יעקב מכר בשר במחיר זול לאנשי העיר, ומאד אהבו אותו בגלל שעזר לכולם. דינה בת יעקב כשהייתה בת שש יצאה מידי פעם לטייל בעיר ושכם בן חמור רצה להתחתן איתה, פעם קרא לבנות מהעיר ואמר להם לרקוד ולשיר קרוב לבית של יעקב, כששמעה דינה את השירה יצאה לראות ואז תפס אותה שכם והתחתן איתה וטימא אותה, ולקח אותה לביתו כי רצה שתישאר להיות אשתו, וניסה לפתותה ואמר לה שאביה כשרצה אדמה בשכם שילם הרבה כסף, ואם היא תהיה אשתו אז כל שכם יהיה שלה, ועוד אמר לה שאברהם היה 'נשיא' וגם אביו – חמור הוא 'נשיא' אז זה מתאים שהיא תהיה אשתו, אמרה לו דינה שהיא קטנה וצריכה לקבל רשות מאביה, שכם ביקש מחמור אביו שיבקש מיעקב שיתן להם להתחתן, ובינתיים נודע ליעקב ששכם טימא את דינה, ושלח שני שליחים לקחת את דינה, אבל שכם גירשם מביתו, יעקב שלח לקרוא לבניו מהשדה והם חזרו מיד ושמעו מהסיפור ומאוד הצטערו, ואז הגיע חמור לביתם לנסות לשכנעם, ואמר להם שייתן להם כל מה שיבקשו, והם יוכלו להתחתן עם בנות שכם ולסחור בשכם כמו תושבים רגילים, כשסיים דבריו בא שכם ואמר שאם יתנו לו את דינה ייתן להם כמה כסף שירצו ענו בני יעקב בחכמה, שאם הם רוצים להיות כמוהם אז הם צריכים למול את עצמם, שכם וחמור הסכימו ואמרו לכל התושבים שימולו את עצמם ואז יוכלו להינשא לבנות יעקב, ויהיה להם דברים טובים מבני יעקב. היו כמה אנשים בשכם שבאו עם חרבות שלופות לחמור ולשכם ואמרו להם לא ייתכן שבשביל ילדה אחת יצטרכו כל אנשי העיר למול, ואם אנשי כנען ישמעו שמלתם בגלל ילדה אחת יצחקו עליכם, אמרו להם חמור ושכם שיחכו כמה ימים שיירפאו מכאבם ואז יעשו לבני יעקב מה שהם רוצים, דינה שמעה את זה ושלחה את אחת ממשרתיה שיספרו ליעקב את הדברים, כששמעו זאת שמעון ולוי הלכו והרגו את כל תושבי העיר שהיו חולים וחלשים וגם את חמור ושכם הרגו, וכל בני יעקב באו ולקחו את דינה ולקחו גם כסף וזהב מהבתים, עמדו שלש מאות נשים וזרקו עפר ואבנים על בני יעקב, לקח שמעון את חרבו והרג את הנשים שזרקו. כשיצאו שמעון ולוי מהעיר, יצאו ממחבואם האנשים שלא מלו את עצמם וראו שכולם מתו ונשארו

רק נשים בוכיות, הלכו לתפוח וסיפרו לאנשים מה עשו בני יעקב בשכם, ויישוב' מלך תפוח לא האמין ששני אנשים הצליחו להרוג עיר שלמה, שלח שליחים שיראו אם נכונים דבריהם, וחזרו השליחים ואמרו שאכן לא נשאר איש חי, רצה לצאת במלחמה נגדם, אמרו לו יועציו שהם מאד חזקים, הלך ישוב למלכים האחרים באזור, ויצאו יחד למלחמה, יעקב שלח שליח לאביו – יצחק שיתפלל עליהם שינצחו במלחמה, יצחק התפלל לה' שהמלכים יקבלו פחד, כשהתקרבו המלכים עם החיילים, אמרו להם פתאום היועצים שלא כדאי לריב איתם כי אם שניים מהם הרגו עיר שלימה, אז כולם יחד יכולים להרוג את כל העולם, כי ה' עוזר להם והציל את סבם אברהם מכבשן האש, וגם ניצח במלחמה נגד הארבע מלכים, וכשאבימלך לקח את שרה מיד נענש בעונשים קשים, וגם יעקב ניצח במלחמה עם עשו שהארבע מאות חיילים ברחו, מיד קיבלו המלכים פחד גדול וברחו חזרה לעריהם. ה' נגלה ליעקב ואמר לו שהגיע הזמן לשלם את נדרו שנדר לפני שיצא לחרן, ואמר לבניו שיטהרו את עצמם ויזרקו את כל השלל והפסלים שלקחו משכם כי זה טמא. כשהגיעו לבית א-ל נפטרה דבורה וקברו אותה מתחת עץ אלון. אח"כ הגיעה השמועה שרבקה אמנו נפטרה וקברוה במערת המכפלה, יעקב התאבל על פטירת אמו ואח"כ המשיכו בדרכם. כשהגיעו לבית לחם ילדה רחל את בנימין ואח"כ נפטרה וקבר אותה שם בבית לחם, כדי שבני ישראל כשיהיו בגלות יעברו ויתפללו על קברה. אח"כ המשיך לחברון והלך ליצחק אביו, ובאותו זמן המית ה' את לבן בגלל שהפיר שבועתו שהבטיח לא להרע ליעקב, והוא שלח את בניו לעשו.